

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی □ رشته:ترم: دوم. سال تحصیلی: 1398-1399
 نام درس: ..آشنایی با دفاع مقدس.....نام و نام خانوادگی مدرس:..محمد رضا نیله چی.....
 آدرس [email مدرس](mailto:mrnili_59@yahoo.com) mrnili_59@yahoo.com تلفن همراه مدرس:.....09125781510.....

جزوه درس: ... آشنایی با دفاع مقدس. مربوط به هفته : اول □ دوم □ سوم □
 text: دارد □ ندارد □ voice: دارد □ ندارد □
 power point: دارد □ ندارد □
 تلفن همراه مدیر گروه :

ضرورت مطالعه جنگ:

از دو منظر میتوان موضوع جنگ را مطالعه کرد. الف) بررسی جنگ به مثابه یک پدیده اجتماعی ، ب) بررسی جنگ از حیث بالندگی و تفاخر
 الف) دیدگاه اول، جنگ را به عنوان یک پدیده اجتماعی بررسی میکند. حجم، اثر و چندبخشی بودن هر پدیده اجتماعی میتواند آنرا متمایز یا مهم کند. پدیده ی جنگ یک پدیده ی چند بخشی است که در اقتصاد، سیاست و وضعیت روانی و اجتماعی یک جامعه اثر دارد و حتی می تواند اثرات طولانی مدت (۲۰ تا ۲۵ ساله) داشته باشد و یک روند را ایجاد یا تغییر دهد؛ زیرا جنگ، بسترها، ساختارها، نیروهای کار و نیروهای اجتماعی را متأثر کرده و تغییر می دهد. جنگ، حتی بر روابط اجتماعی و خانوادگی، فرهنگ و روابط بین الملل نیز مؤثر است. طول دوره ی جنگ (مدت زمان جنگ) نیز مطالعه ی جنگ را ضروری می کند.
 ب) دیدگاه دومی که میتوان جنگ را بررسی کرد، جنبه ی تفاخر و بالندگی نسبت به جنگ است. همه ی کشورها، روز استقلالشان را جشن می گیرند. برخی از کشورها که جنگی داشته اند نیز روزی را مشخص می کنند تا به تفاخر داستان جنگ بپردازند و مقاومت هم میهنان خود را جشن بگیرند.

رویکردهای مختلف در مطالعه ی جنگ:

هر یک از رویکردهای مطالعه جنگ، کارکردی دارند که حاصل تلاش و فعالیت بخش هایی از جامعه ی ما بوده است. اولین رویکردی که از درون جنگ هم آغاز شده و تا امروز ادامه دارد، رویکرد «ارزشی» است. که آنرا «معنوی گرایی» و «فرهنگی» نیز میتوان نامید. این رویکرد یک رویکرد ارزشی-حماسی است و برای همراه سازی بخشی از جامعه مؤثر است. نقد وارد به این نظریه، کمتر اهمیت دادن به جنبه های ملی برای بسیج نیروها و هدایت جنگ است. رویکرد دوم، تاریخ نگاری، تاریخ نویسی و تکمیل تاریخ شفاهی جنگ است. این رویکرد از اواسط دوران جنگ آغاز شد اما ظهورش بعد از دوره ی جنگ بود. عده ای روی وقایع نگاری عملیات ها، اسناد و مدارک جنگ با استفاده از نوارهای صوتی، فیلم ها و یادداشت های شخصی و غیر شخصی پرداختند. ایراد وارد بر این رویکرد این است که در بسیاری مواقع، صرفا اتفاقات در اثر تجربه بوده اند و در اثر آموزش نبوده اند. رویکرد سوم، رویکرد «حمیتی» (تعصبی) یا «ناسیونالیستی»، «جغرافیایی» و «منطقه ای» و... است. منظور، استفاده از پاسداشت ها، شب خاطره ها و... به صورت محدود در منطقه ای مشخص است. اینکار باعث حفظ آثار جنگ و انتقال و نشر آن به نسل های بعدی خواهد بود. استفاده از این رویکرد، اثرات تربیتی نیز دارد. رویکرد چهارم، رویکرد «انتقادی» یا نقادانه است. پرداختن به جنبه های مثبت یک موضوع -به طور محض- اجازه ی تداوم یا پایداری آن موضوع را نمیدهد؛ بلکه باید بررسی کرد و خلأها، نکات منفی، شکست ها و نقص ها و کاستی ها را تبیین کرد و به دنبال اصلاح بود تا از انحرافات در دراز

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی □ رشته:ترم: دوم. سال تحصیلی: 1398-1399
 نام درس: ..آشنایی با دفاع مقدس.....نام و نام خانوادگی مدرس:..محمد رضا نیله چی.....
 آدرس [email مدرس](mailto:mrnili_59@yahoo.com) mrnili_59@yahoo.com تلفن همراه مدرس:.....09125781510.....

جزوه درس: ... آشنایی با دفاع مقدس. مربوط به هفته : اول □ دوم □ سوم □
 text: دارد □ ندارد □ voice: دارد □ ندارد □
 power point: دارد □ ندارد □
 تلفن همراه مدیر گروه :

مدت جلوگیری کرد تا در آینده بتوان نقاط ضعف را پوشش داد. آنچه باید به آن توجه داشت، تمایز میان نقد و تخریب است. برخی گروهها و احزاب که در جنگ حاضر نبوده اند، اکنون مسائل جنگ را به باد انتقاد و تخریب می گیرند. نقد باید با علم و آگاهی، با شناخت و بررسی واقعیت و به دور از تخریب باشد. مطالعه ی منصفانه ی جنگ، حاصل از یک نگاه ترکیبی به این رویکردهاست. یعنی هم جنبه های مثبت و هم جنبه های منفی هر رویکرد را لحاظ کرد. رویکرد ترکیبی، بهترین راه مطالعه ی جنگ است. یعنی هیچ یک از رویکردهای قبلی به تنهایی مورد توجه نباشد، بلکه بصورت فراملی، معقول و نقادانه به موضوع جنگ نگاه شود.

شاخص های مطالعات جنگ:

۱. مطالعه ای که می کنیم دربر دارنده ی تمامی حوادث و رویدادهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نظامی باشد.
۲. از نظر زمانی، وابستگی های قبل، بعد و حین جنگ را دربر داشته باشد.
۳. چارچوب منطقی و واقعی از جنگ را در نظر خواننده نشان دهد.
۴. طبق حوادث و رویدادهای زمانی متصل به هم، موضوع مطالعه برش بخورد. (مجموعه نگری شود تا بتواند واقعیت را منعکس کند).
۵. حوادث و روایت ها را در یک سیر منظم قرار دهد.
۶. مطالعه، بیانگر پیروزی و شکست ها بصورت طرفینی باشد.

مقاطع مطالعه جنگ:

۱. زمینه سازی جنگ: بسیار مهم است و دو عنصر اصلی دارد. الف) عناصر دور شامل سابقه ی تاریخی اختلافات مرزی کشورها ب)عناصر نزدیک شامل برهه زمانی پیروزی انقلاب تا شروع جنگ.
۲. هجوم عراق و اشغال ایران (از ۳۱ شهریور تا ۳۰ آبان ۵۹)
۳. مقطع آزادسازی یا بازپس گیری مناطق (۳۰ آبان ۵۹ تا خرداد ۶۱)
۴. مقطع تعقیب و تنبیه متجاوز
۵. مقطع تحمیل شرایط خودی (عملیات فو ، والفجر ۸)
۶. تصویب قطعنامه تا سقوط ایرباس
۷. مقطع ظهور عقب ماندگی ما
۸. مقطع هجوم مجدد عراق به ما (تا زمانیکه عراق مجبور شد رسماً قرارداد ۱۹۷۵ را بپذیرد)